

Orman Fakültesi öğrencilerinin iş sağlığı ve güvenliği konusunda farkındalıklarının analizi (Düzce Üniversitesi)

Analysis of awareness of occupational health and safety among Forestry Faculty Students (Düzce University)

Muhammet ÇİL^{1*} , Tarık GEDİK¹

¹Düzce Üniversitesi, Orman Fakültesi, Orman Mühendisliği Bölümü, Düzce

Eser Bilgisi / Article Info

Araştırma makalesi / Research article

DOI: 10.17474/artvinofd.1538192

Sorumlu yazar / Corresponding author

Muhammet ÇİL

e-mail: muhammetcil@duzce.edu.tr

Geliş tarihi / Received

24.08.2024

Düzeltilme tarihi / Received in revised form

20.09.2024

Kabul tarihi / Accepted

20.09.2024

Elektronik erişim / Online available

15.10.2024

Anahtar kelimeler:

İş sağlığı ve güvenliği

Orman Fakültesi

Düzce Üniversitesi

Keywords:

Occupational health and safety

Faculty of Forestry

Düzce University

Özet

Bu çalışmada, Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi bölümlerinde eğitim gören lisans öğrencilerinin iş sağlığı ve güvenliği (İSG) konularındaki farkındalıklarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda Orman Fakültesi bünyesinde dört farklı bölümde eğitim gören 661 lisans öğrencisi, çalışmanın evrenini oluşturmuştur. %95 güven düzeyi ve %10 hata payına göre 88 lisans öğrencisine ulaşılabilmektedir. Çalışma kapsamında geliştirilen anket formu, katılımcı öğrencilere yüz yüze yöntemle uygulanmıştır. Çalışmada, cinsiyet, yaş, bölüm, barınma şekli ve ailenin gelir durumu gibi demografik faktörler ile katılımcı öğrencilerin İSG konularındaki farkındalıkları analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda, katılımcı öğrencilerin eğitim hayatları boyunca acil durum eylem planı ve risk analizi gibi eğitimleri alması gerektiği ve aldıkları ya da alacakları İSG eğitimlerinin iş hayatında onlara katkılar sağlayacağı belirlenmiştir.

Abstract

This study aims to determine the awareness of occupational health and safety (OHS) among undergraduate students studying in the departments of the Faculty of Forestry at Düzce University. In this context, 661 undergraduate students from four different departments within the Faculty of Forestry constituted the study population. Based on a 95% confidence level and a 10% margin of error, data was collected from 88 students. The survey developed for the study was administered face-to-face with the participating students. The study analyzed the awareness of OHS topics among the participants, considering demographic factors such as gender, age, department, housing situation, and family income. The results indicate that the participating students must receive training on emergency action plans and risk analysis during their education. The OHS training they have received or will receive will benefit them professionally.

GİRİŞ

İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) konusu tüm Dünya’da olduğu gibi ülkemizde de önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. İş kazaları ve meslek hastalıkları nedeniyle her yıl çok sayıda kişi yaşamını yitirmektedir. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından geliştirilen ve 2019 yılını kapsayan en son tahminlere göre, Dünya genelinde 395 milyonun üzerinde işçi iş kazası geçirmiştir. Meydana gelen bu iş kazalarında ise, yaklaşık 2.93 milyon işçi iş ile ilgili faktörler nedeniyle yaşamını yitirmiştir. Elde edilen bu veriler 2000 yılı ile kıyaslandığında, %12 oranında bir artış olduğu belirtilmiştir. İşle ilgili ölüm sayısındaki bu büyük artış, mesleki risklere maruz kalma ve sosyo-demografik faktörlerden dolayı kaynaklanmaktadır (ILO 2023).

İş kazası sonucu en fazla ölüme neden olan mesleki risk faktörleri; uzun çalışma saatlerine (haftada ≥ 55 saat) maruziyettir (744.924 ölüm). Bunu mesleki partikül maddelere, gazlara ve dumanlara maruziyet (450.381 ölüm) ve mesleki yaralanmalar (363.283 ölüm) takip etmektedir (World Health Organization 2021).

Sosyal güvenlik kurumu (SGK) 2022 yılı verilerine göre; Türkiye’de 465.769 erkek çalışan ve 123.054 kadın çalışan olmak üzere toplam 588.823 kişi iş kazasına maruz kalmış ve bu yaşanan iş kazalarında 1.517 (%0.26) kişinin yaşamını yitirmiştir. Aynı yılda 953 kişi meslek hastalığına yakalanmış ve bu hastalıktan dolayı 8 (%0.84) kişi hayatını kaybetmiştir (SGK 2022).

Türkiye’de yer alan sektörlerin büyümesiyle birlikte son dört yıldaki veriler (2019-2022) incelendiğinde, tüm sektörlerde meydana gelen iş kazalarında %28.25 ve bu iş kazalarından kaynaklı ölümlerin sayısında da %24.39 oranında bir artış olduğu belirlenmiştir (SGK 2022).

Çalışma ortamında İSG’nin sağlanması için öncelikli olarak, toplumdaki her bir bireyin güvenli bir şekilde çalışma bilincini benimsemesi gerekmektedir. İSG mevzuatında belirtilen düzenlemeler ve mevcut yasalar çok iyi hazırlanmış olsa bile, ilgili tüm kişilerce yeterli bilgi ve bilincin oluşması oldukça önemlidir. Bu kapsamda, çalışma ortamında İSG’nin sağlanması ve sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için 6331 sayılı İSG Kanunu çıkarılmıştır (Reşitoğlu ve ark. 2018). Ülkemizde İSG eğitimine gereken önemin verilmesi ile İSG kültürünün oluşması konusunda farkındalık sağlanacaktır (Bilir 2016).

Literatürde farklı eğitim alanlarında (ilkokul, ortaokul, lise ve üniversite) iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin önemine ilişkin bilimsel çalışmalar yapılmıştır. Tekin ve ark. (2021) ilkokul düzeyinde çeşitli okullarda eğitim alan öğrencilerin iş sağlığı ve güvenliği eğitimini almadan ve aldıktan sonra algılarındaki farklılıkları araştırmıştır. Uzun (2019) yaptığı çalışmada, iş güvenliğinin mesleki ve teknik okullardaki öğrenciler, öğretmenler, okul idaresi ve işletmeler açısından önemini vurgulamıştır. Bu çalışma kapsamında, iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin bu gruplara verilmesinin kritik bir öneme sahip olduğunu belirtmiştir. Kalıntaş (2022) tarafından üniversitelerde verilen iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin ne düzeyde verildiği araştırılarak, öğrencilerin iş sağlığı ve güvenliği farkındalığı ölçülmüştür. Sivrikaya ve Üzümlü (2018) meslek yüksekokullarından mezun olacak öğrencilerin işçi sağlığı ve güvenliği ile ilgili farkındalıklarının ne düzeyde olduğunu tespit etmişlerdir. Gümüşler Başaran (2022) tarafından öğrencilerin iş sağlığı hemşireliği alanında çalışma konusundaki düşünceleri ve görevleri konusundaki bilgi düzeyleri araştırılmıştır. Gül (2019) yapmış olduğu çalışmada, önlisans ve lisans öğrencilerinin iş sağlığı ve güvenliği konusundaki bilgi düzeylerini karşılaştırmıştır. Rauzana ve Dharma (2021) tarafından, inşaat mühendisliği programına kayıtlı öğrencilerin mesleki sağlık ve güvenlik konusundaki bilgi ve farkındalık düzeyleri ve onların davranışları üzerindeki

etkileri araştırılmıştır. Şener ve ark. (2023) eğitim sektörünün örgün eğitim ve yaygın eğitim olarak iki grupta ele alınabileceğini ve iş sağlığı ve güvenliği açısından bu iki grubun risklerden etkilenen en yüksek insan popülasyonuna sahip sektörler arasında yer aldığını belirtmişlerdir. Karaoğlu (2018) tarafından yapılan çalışma sonuçlarında katılımcıların bir işin sağlıklı ve güvenli şartlarda yapılmasının teorik ve pratik eğitimlerle mümkün olacağı düşünülmekte ve Türkiye’deki iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yapılan çalışmalardan haberdar oldukları belirlenmiştir. Ancak, katılımcılar bulundukları yerde iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin bir ihlal olması durumunda yapılması gerekenleri ve kanuni haklarını bilmediklerini de dile getirmişlerdir.

Bu çalışmada, Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi bünyesinde yer alan 4 farklı bölümdeki (Orman Endüstri Mühendisliği (OEM), Orman Mühendisliği (OM), Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği (AİEM) ve Peyzaj Mimarlığı (PM)) lisans öğrencilerinin iş sağlığı ve güvenliği konularındaki farkındalık düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

MATERYAL VE YÖNTEM

Materyal

Bu çalışmanın evrenini, Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi bölümlerinde (OEM, OM, AİEM ve PM bölümü) eğitim gören lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmanın yapıldığı 2023-2024 eğitim öğretim döneminde, Orman Fakültesi bünyesinde dört farklı bölümde toplam 661 lisans öğrencisinin eğitim gördüğü belirlenmiştir. Çalışma kapsamında öğrencilerin cevaplaması gereken anket sayısı; %95 güven düzeyi ve %10 hata payına göre hesaplanmış ve yapılması gereken minimum anket sayısı 84 olarak bulunmuştur (Lemeshow ve ark. 1990). Çalışma kapsamında toplam 88 lisans öğrencisinden cevap alınmıştır.

Yöntem

Çalışma kapsamında orman fakültesi öğrencilerinin İSG konusundaki farkındalıklarını istatistiksel olarak değerlendirmek için anket formundan yararlanılmıştır.

Yararlanılan bu anket formu, literatürde yer alan bilimsel çalışmalardan (Topgül ve Alan 2017, Sivrikaya ve Üzümlü 2018, Şahmaran ve Kar 2021, Kalıntaş 2022) yararlanılarak hazırlanmıştır.

Öğrencilere yönelik hazırlanan bu anket formunda, 24 farklı soru ve 20 farklı yargı yer almaktadır. Anket formu içerik açısından iki kısımdan oluşmaktadır. Anket formunun ilk kısmında, fakülte öğrencilerinin demografik bilgilerine yer verilmektedir. Anket formunun ikinci kısmında ise, fakülte öğrencilerinin İSG konusundaki farkındalıkları beşli likert ölçeğinde (1=kesinlikle katılmıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum) yer almaktadır.

Öğrenciler tarafından cevaplanan anket formlarının istatistiksel analizleri, SPSS 25.0 paket programı ile yapılmıştır. Anket verilerinde yer alan değişkenler SPSS 25.0 paket programında kodlanmıştır. Daha sonra her aşama için veri tabanı oluşturularak, anket formunda verilmiş olan soruların istatistiki analizleri gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Demografik Değerlendirmeler

Çalışmadan elde edilen verilere göre öğrencilerin demografik bilgileri Çizelge 1’de gösterilmiştir.

Öğrencilerin %60.2’sinin yaşlarının 21-24 arasında olduğu ve yaş ortalamalarının ise 21.7 olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin %51.1’inin erkeklerden oluştuğu ve katılımcı öğrencilerin %95.5’inin medeni durumunun bekâr olduğu belirlenmiştir. Orman fakültesi bünyesinde eğitim gören öğrencilerin okudukları bölümler irdelendiğinde ise, öğrencilerin yoğunluk olarak (%54.5) orman endüstri mühendisliği bölümünde eğitim gördükleri tespit edilmiştir.

Katılımcı öğrencilerin %60.2’sinin doğum yerinin il merkezi olduğu ve barınma şeklinin çoğunluk olarak (%59.1) kredi yurtlar kurumu olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin %53.4’ünün eğitim gördükleri dönemde 5000 ile 10000 TL arasında aylık harcama yaptıkları tespit edilmiştir. Katılımcı öğrencilerin aile birey sayısının ağırlıklı olarak (%83) 4 ve daha fazla kişi olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin %47.7’sinin sigara kullandığı, %27.3’ünün ise alkol tükettiği tespit edilmiştir.

Çizelge 1. Öğrencilerin demografik bilgileri

Demografik bilgi		Frekans	Yüzde	Demografik bilgi		Frekans	Yüzde
Yaş (yıl)	<21	27	30.7	Barınma şekli	Kredi yurtlar	52	59.1
	21-24	53	60.2		Ev	25	28.4
	>24	8	9.1		Aile	11	12.5
	Toplam	88	100		Toplam	88	100
Cinsiyet	Bayan	43	48.9	Aylık harcama durumu (TL)	<5000	33	37.5
	Erkek	45	51.1		5000-10000	47	53.4
	Toplam	88	100		>10000	8	9.1
Medeni durum	Evli	4	4.5		Toplam	88	100
	Bekâr	84	95.5	Aile birey sayısı	2	3	3.4
	Toplam	88	100		3	12	13.6
Bölüm	OEM	48	54.5		4	30	34.1
	OM	7	8.0		> 4	43	48.9
	Aiem	21	23.9		Toplam	88	100
	PM	12	13.6	Sigara kullanımı	Evet	42	47.7
	Toplam	88	100		Hayır	46	52.3
Doğum yeri	İl merkezi	53	60.2		Toplam	88	100
	İlçe merkezi	31	35.2	Alkol kullanımı	Evet	24	27.3
	Köy	4	4.5		Hayır	64	72.7
	Toplam	88	100		Toplam	88	100

Öğrencilerin %60.2'sinin yaşlarının 21-24 arasında olduğu ve yaş ortalamalarının ise 21.7 olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin %51.1'inin erkeklerden oluştuğu ve katılımcı öğrencilerin %95.5'inin medeni durumunun bekâr olduğu belirlenmiştir. Orman fakültesi bünyesinde eğitim gören öğrencilerin okudukları bölümler irdelendiğinde ise, öğrencilerin yoğunluk olarak (%54.5) orman endüstri mühendisliği bölümünde eğitim gördükleri tespit edilmiştir.

Katılımcı öğrencilerin %60.2'sinin doğum yerinin il merkezi olduğu ve barınma şeklinin çoğunluk olarak (%59.1) kredi yurtlar kurumu olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin %53.4'ünün eğitim gördükleri dönemde 5000 ile 10000 TL arasında aylık harcama yaptıkları tespit edilmiştir. Katılımcı öğrencilerin aile birey sayısının ağırlıklı olarak (%83) 4 ve daha fazla kişi olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin %47.7'sinin sigara kullandığı, %27.3'ünün ise alkol tükettiği tespit edilmiştir.

Geçerlilik ve Güvenirlilik Analizi

Anket ölçeğinin güvenilirlik düzeyi Cronbach's α katsayısı ile belirlenmiştir. Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin genel güvenilirlik değerinin (Cronbach's α katsayısı) 0.823 olduğu ve geçerlilik analizi sonucunda ise Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) değerinin 0.778 olduğu tespit edilmiştir (Çizelge 2).

Çizelge 2. Verilerin geçerlilik ve güvenilirlik analizi sonuçları

Çalışma türü	Güvenirlilik		Geçerlilik
	Cronbach's α	KMO değeri	Barlett değeri
İş sağlığı ve güvenliği yargıları	0.823	0.778	605.809

Not: KMO= Kaiser-Mayer-Olkin

İSG Konusundaki Farkındalıklar

Katılımcı öğrencilerin önem düzeylerine göre İSG konusundaki farkındalıklarının değerlendirme sonuçları Çizelge 3'te gösterilmiştir. Yapılan kümeleme analizi sonucunda, katılımcı öğrencilerin İSG konusundaki farkındalık düzeyleri 3 gruba ayrılmıştır ($p < 0.05$). Elde edilen bu üç grubun final küme merkezlerinin 3.85, 3.32 ve 2.76 olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 3. Katılımcı öğrencilerin İSG konusundaki farkındalık düzeylerinin kümeleme analizi sonuçları

Yargılar	$\bar{x}$	σ	Küme
Eğitim hayatım boyunca acil durum eylem planı ve risk analizi eğitimini almam gerektiğine inanıyorum.	3.94	0.88	1
Eğitim hayatım boyunca aldığım ya da alacağım İSG eğitiminin iş hayatımda bana katkılar sağlayacağına inanıyorum.	3.92	1.04	1
Ülkemizde İSG kültürünü yerleştirmek için öğretimin her kademesinde İSG eğitiminin gerekli olduğuna inanıyorum.	3.90	1.14	1
Sanal gerçeklik teknolojisi ile iş kazalarının önlenmesi ve ülkemizde deneyimsel öğrenmenin yaygınlaştırılması gerektiğine inanıyorum.	3.88	1.16	1
Eğitim hayatım boyunca ilk yardım ve yangın eğitimleri almanın gerekli olduğuna inanıyorum.	3.82	1.09	1
Meydana gelen iş kazalarının sadece can kayıplarına değil, ekonomimize de büyük zararlar verdiğine inanıyorum.	3.77	1.08	1
Üniversitelerde İSG eğitiminin zorunlu ders olması gerektiğini düşünüyorum.	3.73	1.14	1
Meslek hayatımda çalışma ortamında kullanılması gereken kişisel koruyucu ekipmanları kullanmayı biliyorum.	3.45	1.01	2
Çalışma hayatım boyunca meydana gelebilecek iş kazalarıyla ilgili tüm yasal hak ve sorumluluklarımı biliyorum.	3.36	1.04	2
Çalışma hayatım boyunca kimyasal, fiziksel, biyolojik ve psikososyal risk etmenlerinden nasıl korunacağımı biliyorum.	3.34	1.00	2
İSG uyarı levha ve işaretlerinin anlamlarını biliyorum.	3.30	1.18	2
Çalışma hayatım boyunca iş kazası yaşayabileceğimi düşünüyorum.	3.26	1.28	2
Ülkemizde İSG uzmanına verilen eğitimin ve mesleki bilgisinin yeterli olduğuna inanıyorum.	3.22	1.02	2
Ülkemizde İSG alanında uzmanlaşmış akademisyen olduğuna ve konu ile ilgili bilimsel çalışmaların yapıldığına inanıyorum.	2.95	1.14	3
Meslek odalarının üyelerini bilinç sahibi yapmak ve toplumsal farkındalık kazandırmak için İSG eğitimine önem verdiğine inanıyorum.	2.86	1.17	3
6331 Sayılı İSG kanunun getirdiği yasal düzenlemeleri biliyorum.	2.83	1.33	3
Ülkemizde medya ve basın yayın organlarının İSG'ne önem verdiğine inanıyorum.	2.82	1.09	3
Ülkemizde işverenlerin İSG eğitimlerine önem verdiğine inanıyorum.	2.79	1.10	3
Ülkemizde çalışanların bilinçlenmesi için İSG eğitiminin yeterli verildiğine inanıyorum.	2.61	1.17	3
Ülkemizde İSG eğitimlerine yeterli önemin verildiğini düşünüyorum.	2.47	1.20	3

*Likert ölçek: 1: Kesinlikle katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle katılıyorum, $\bar{x}$: Aritmetik ortalama, σ : Standart sapma

Katılımcı öğrencilerin İSG konusundaki farkındalık düzeyleri irdelendiğinde; birinci küme grubu altında "Eğitim hayatım boyunca acil durum eylem planı ve risk

analizi eğitimini almam gerektiğine inanıyorum" yargısı önem düzeyi en yüksek yargı olarak belirlenmiştir. Bunu sırasıyla "Eğitim hayatım boyunca aldığım ya da alacağım

İSG eğitiminin iş hayatımda bana katkılar sağlayacağına inanıyorum” yargısı takip etmektedir. Topgül ve Alan (2017), Sivrikaya ve Üzümlü (2018) ve Kalınbaş (2022) tarafından yapılan çalışmalarda da benzer bulgulara yer verilmiştir. Aktay (2014) tarafından yapılan İSG eğitiminin iş güvenliği kültürüne etkisi başlıklı çalışmada, çalışanların İSG eğitimiyle elde ettikleri bilgi ve becerileri çalışma ortamlarında uygulamalarıyla mevcut iş kazalarının, mesleki yaralanmaların ve hastalıkların azalacağını ifade etmiştir.

İkinci küme grubu altında “Meslek hayatımda çalışma ortamında kullanılması gereken kişisel koruyucu ekipmanları kullanmayı biliyorum” yargısı yer almaktadır. Bu yargıyı sırasıyla “Çalışma hayatım boyunca meydana gelebilecek iş kazalarıyla ilgili tüm yasal hak ve sorumluluklarımı biliyorum” yargısı takip etmektedir.

Önem düzeyi en düşük olan üçüncü küme grubu altında ise; katılımcılar, ülkemizde yeterli düzeyde İSG alanında uzmanlaşmış akademisyen olmadığını ve yetersiz düzeyde bilimsel araştırma yapıldığını belirtmişlerdir. Ayrıca ülkemizde İSG eğitimlerine yeterli önemin verilmediği de ifade edilmiştir (Çizelge 3). Ceylan (2012) Türkiye’deki İSG eğitimi sorunları ve çözüm önerileri ile ilgili yaptığı benzer çalışmada, ülkemizde İSG alanında eğitim veren okulların başında Meslek Yüksekokullarının (MYO) geldiğini ve İSG eğitiminin gerekli olduğunu belirtmişlerdir.

Aygün ve Öztürk (2017) Mühendis ve teknik eleman adaylarının İSG konusundaki tutumlarını belirlediği çalışmada, katılımcılar tarafından İSG eğitiminin çok önemli olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca katılımcıların %77.1’i İSG derslerinin Türkiye’deki ilgili fakültelerde zorunlu ders olarak okutulmasını istedikleri belirlenmiştir.

Toplum bünyesinde İSG kültürünün oluşması için, ilk, orta, lise ve üniversite öğreniminin her aşamasında müfredata uygun şekilde İSG dersleri verilmelidir. Verilen eğitimler sonrasında İSG kültürü ile bilinçlenen bireyler, sahip oldukları bilgileri uygulayarak, İSG’ni aktif hale getirmeli ve uygulamalarda denetim mekanizmaları etkinleştirilmelidir (Doğan ve ark. 2017).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Orman fakültesi bünyesinde eğitim gören katılımcı öğrencilerin İSG konusundaki farkındalık düzeylerinin irdelenmesi sonucunda; katılımcı öğrenciler, eğitim hayatları boyunca acil durum eylem planı ve risk analizi eğitimlerini alması gerektiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca okulda alacakları İSG eğitiminin çalışma hayatlarına katkı sağlayacaklarını vurgulamışlardır.

Katılımcı öğrencilere göre, ülkemizde İSG kültürünü aşlamak için öğretimin her kademesinde (İlkokul, ortaokul, lise ve üniversite) İSG eğitiminin olması gerektiği vurgulanmıştır. Bu kapsamda ülkemizde İSG eğitiminin Millî Eğitim Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve YÖK’ün ortak görüşleri doğrultusunda planlanması gerekmektedir. Ayrıca katılımcı öğrenciler tarafından, üniversitelerde İSG eğitiminin zorunlu ders olması gerektiği vurgulanmıştır. Buna bağlı olarak öğrencilerin iş hayatına atılmadan önce, İSG eğitimi almasını sağlayacak düzenlemelerin zorunlu olarak hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Katılımcı öğrenciler, ülkemizde yeterli düzeyde İSG alanında yetişmiş akademisyen olmadığını ve konu ile ilgili bilimsel yayınların yetersiz olduğunu vurgulamışlardır. Bunun yanı sıra katılımcı öğrenciler, ülkemizde meslek odalarının ve işverenlerin, çalışanlarını ve üyelerini bilinçlendirmek ve toplum farkındalığını artırmak adına İSG eğitime yeterli önemi vermediklerini belirtmişlerdir. Bu konudaki eksiklik Ulusal İSG Politika Belgesi’nde ifade edilmiştir. Bu belgede, İSG ile ilgili bilimsel çalışmaların ve eğitim kurumlarının bulunmadığı belirtilmiştir. Bu doğrultuda üniversitelerde İSG’ne özgü bölüm ve uzmanlık alanlarının kurulması, ihtiyaç duyulan çalışmaların nicelik ve niteliğini güçlendirecektir.

Çalışma sonucunda katılımcı öğrenciler, 6331 sayılı İSG kanunun getirdiği yasal düzenlemeleri bilmediklerini ve ülkemizde İSG eğitimlerine yeterli önemin verilmediğini belirtmişlerdir. Ülkemizde iş kazalarının azaltılması noktasında lisans eğitimi süresince öğrencilere gerekli İSG eğitimlerinin verilmesi gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Aktay N (2014) İş sağlığı ve güvenliği eğitiminin iş güvenliği kültürüne etkisi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Aygün S, Öztürk ÖF (2017) Mühendis ve teknik eleman adaylarının iş güvenliği konusunda tutumlarının belirlenmesi. The International Journal of Innovative Approaches in Science Research, 1(1): 21-32.
- Gümüşler Başaran A (2022) Hemşirelik bölümü öğrencilerinin iş sağlığı alanında çalışma konusundaki düşünceleri. Sakarya Üniversitesi Holistik Sağlık Dergisi, 5(2): 141-152.
- Bilir N (2016) İş Sağlığı ve Güvenliği Profili-Türkiye. ISBN: 9789228310627; 9789228310634 (web pdf), Uluslararası Çalışma Örgütü, ILO Türkiye Ofisi, Ankara.
- Ceylan H (2012) Türkiye'deki iş sağlığı ve güvenliği eğitimi sorunlar ve çözüm önerileri. EJOVOC (Electronic Journal of Vocational Colleges), 2(2): 94-104.
- Doğan B, Yalçınkaya C, Balcı MG (2017) Türkiye'de mühendislik fakültelerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimi. Mühendis ve Makina, 58(685): 1-15.
- Gül T (2019) İş sağlığı ve güvenliği ön lisans ve lisans öğrencilerinin iş sağlığı ve güvenliği bilgi düzeylerinin karşılaştırılması. Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- ILO (2023) A call for safer and healthier working environments. Geneva Publish.
- Kalaycı Ş (2010) SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri. Asil Yayın Dağıtım, Ankara.
- Kalıntaş DÇ (2022) İş sağlığı ve güvenliğinde eğitimin önemi: üniversite öğrencilerinin iş sağlığı ve güvenliği farkındalığı üzerine bir çalışma. Çankaya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Karaoğlu M (2018) Eğitim sektöründe gençlerin iş sağlığı ve güvenliği bilgi düzeyi ve bu düzeyi etkileyen faktörler. Mersin Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Mersin.
- Lemeshow S, Hosmer JrDW, Janelle K, Lwanga SK (1990) Adequacy of Sample Size in Health Studies. Published by World Health Organization. Tiptree, Colchester.
- Özdamar K (2010) Paket Programlarla İstatistiksel Veri Analizi-Çok Değişkenli Analiz (7. Baskı). Kaan Yayınevi, Eskişehir.
- Rauzana A, Dharma W (2021) The knowledge and awareness of occupational health and safety requirements among civil engineering students in an Indonesian University. Global Journal of Engineering Education, 23(3): 210-215.
- Reşitoğlu B, Bağdatoğlu ÖT, Bahar L, Erden S, Apaydın S, Pekoğlu E (2018) İş sağlığı ve güvenliği eğitiminin sağlık hizmetlerindeki öğrencilerin bilgi ve tutumlarına etkisi. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (IBAD), 3(2): 459-473.
- SGK (2022) Ankara: Türkiye Cumhuriyeti Sosyal Güvenlik Kurumu <https://www.sgk.gov.tr/Istatistik/Yillik/fcd5e59b-6af9-4d90-a451ee7500eb1cb4>, Erişim Tarihi: 22.05.2024.
- Sivrikaya SÖ, Üzümlü B (2018) Öğrencilerin işçi sağlığı ve güvenliğine yaklaşımları (Kocaeli MYO Örneği). International Journal of Disciplines in Economics & Administrative Sciences Studies, 4(7): 99-111.
- Şahmaran T, Kar H (2021) Üniversitede verilen iş sağlığı ve güvenliği dersinin öğrenciler üzerindeki etkisinin araştırılması, Journal on Mathematic, Engineering and Natural Sciences (EJONS), 5(19): 578-588.
- Şener S, Fındıklı S, Yağimli M, Aslan T (2023) Eğitim sektöründe iş sağlığı ve güvenliği. The Journal of International Scientific Researches, 8(1): 83-94.
- Tekin A, Tekin F, Suvaydan F, Güler G, Hafızoğlu E (2021) İlkokul öğrencilerinin iş sağlığı ve güvenliği eğitimi algısının değerlendirilmesi. Soma Meslek Yüksekokulu Teknik Bilimler Dergisi, 2(32): 9-18.
- Topgöl S, Alan Ç (2017) Öğrencilerin iş güvenliği ve iş güvenliği eğitimi algısının değerlendirilmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 22(2): 587-598.
- Uzun SS (2019) Mesleki ve teknik okullarda iş sağlığı ve güvenliği bilinci. Tarsus Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Mersin.
- World Health Organization (2021) WHO/ILO Joint Estimates of the Work-Related Burden of Disease and Injury, 2000-2016: Technical report with data sources and methods.